

ETT SPRENDIMAS DĖL ES-SINGAPŪRO LAISVOSIOS PREKYBOS SUTARTIES

Dr. Rimantas Daujotas

Doktorantas, Karalienės Marijos Universitetas

Vyresnysis Teisininkas

APB „Motieka ir Audzevičius“

Gynėjų g. 4, Vilnius, Lietuva

www.rdaujotas.com

El. p.: rimantasdaujotas@gmail.com

Europos Teisingumo Teismas (ETT) priėmė [sprendimą](#) dėl ES-Singapūro laisvosios prekybos sutarties ratifikavimo. ETT išaiškino, kad ES laisvosios prekybos susitarimai, kuriuose numatytas investuotojo-valstybės ginčų sprendimas turi būti individualiai ratifikuoti kiekvienos ES valstybės narės.

ETT pripažino, jog didelė ES-Singapūro susitarimo dalis patenka į išimtinę ES kompetenciją ir gali būti tvirtinama visos Bendrijos mastu. Tačiau kitos dalys, tokios kaip portfelinių investicijų ir ginčų sprendimo tarp investuotojų ir valstybių sąlygos, turi būti kiekvienos valstybės ratifikuotos atskirai. Tai paaiškinama tuo, kad susitarimas dėl ginčų sprendimo tarp valstybės ir investuotojo visų pirma yra sutartinis. Kitaip tariant, valstybė turi pati išreikšti savo sutikimą spręsti ginčus su investuotoju konkrečiame forume, pavyzdžiui, tarptautiniame arbitraže ar teisme.

ETT sprendimas reiškia, kad ES laisvosios prekybos susitarimuose gali nebelikti sąlygų dėl investicijų apsaugos ir investuotojo-valstybės ginčų sprendimo, nes pastarosios tiesiog pernelyg apsunkintų bet kokių ES laisvosios prekybos susitarimų sudarymą ES mastu.

Vis dėlto, galimos ir išeitys, pvz. šios dienos ETT sprendimas neužkerta kelio, padalinti prekybos susitarimų į dvi dalis. Vienoje jų dalyje ES turėtų išimtinę kompetenciją, kitoje – kiekviena valstybė tvirtintų susitarimo sąlygas savarankiškai, pvz. dėl sutikimo spręsti ginčus arbitraže. Tokiu būdu ES prekybos susitarimų priėmimas ir ratifikavimas galėtų tapti efektyvesnis.

Be to, būsima ES ir JK laisvosios prekybos sutartis susilauks panašių kliūčių. Kita vertus, JK nuo šiol turės pranašumą prieš ES sudarant laisvosios prekybos susitarimus, kuriuose būtų įtvirtintos investuotojų apsaugos garantijos, nes JK *post-brex* nebereikės laukti kiekvienos ES valstybės narės ratifikavimo.